

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/229/2018
Identifikačné číslo spisu:	8812209921
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8812209921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne B. Z., bývajúcej v D.X. H. R., C. XX, za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov 5, IČO: 42176778, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému HAVLÁT & PARTNERS, so sídlom v Bratislave, Rudnayovo námestie 1, o neplatnosť revolvingovej zmluvy a ochranu práv spotrebiteľa, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 421/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2017, sp. zn. 5 Co 58/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2017, sp. zn. 5 Co 58/2016 potvrdil ako vecne správny odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo 16. septembra 2015, č. k. 5 C 421/2012 - 282, ktorým súd prvej inštancie vo výroku I. určil, že rozhodcovská doložka uzavretá v zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. ako súčasť revolvingovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 02.02.2011 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je neprijateľná, vo výroku II. určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 02.02.2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná, a vo výroku III. uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie v zmysle § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) v spojení s § 420 písm. f) CSP a v zmysle § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Podľa dovolateľa sa odvolací súd vo svojom odôvodnení žiadnym spôsobom nevysporiadal s právnou argumentáciou žalovaného o oddeliteľnosti dojednaní niektorých ustanovení od ostatných častí zmluvy o revolvingovom úvere. Svojím nedostatočným odôvodnením absolútnej neplatnosti

revolvingovej zmluvy došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže procesná strana sporu má právo na vyčerpávajúce odôvodnenie, pokiaľ ide o taký zásah do práv a právom chránených záujmov, ako je určenie neplatnosti právneho úkonu. Ako arbitrárne hodnotil dovolateľ aj rozhodnutie súdu o priznaní nároku na primerané zadosťučinenie v peniazoch v sume 500 eur, keďže súdy nižšej inštancie nijakým spôsobom právne ani skutkovo nepotvrdili oprávnenosť žalobkyňou uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia. Dovolateľ v dovolaní ďalej uviedol, že sa odvolací súd odklonil od svojej ustálenej rozhodovacej praxe a rovnako, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu je rozdielna s poukazom na napadnuté rozhodnutie Krajského ako aj Okresného súdu.

3. Žalobkyňa ani Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné pre procesnú neprípustnosť odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 59/2017, sp. zn. 5 Cdo 145/2016, sp. zn. 8 Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 144/2017, sp. zn. 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania definované Civilným sporovým poriadkom patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymedzené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so

zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Za zmätočnú vadu v zmysle uvedeného ustanovenia označil dovolateľ arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá spočíva v absencii jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Požiadavka, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené, patrí medzi základné atribúty spravodlivého procesu. Jej účelom je medziiným zabezpečiť transparentnosť, legitimitu a kontrolovateľnosť súdneho rozhodovania. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. To však bez ďalšieho neznamená, že nedostatočné (nepreskúmateľné) odôvodnenie rozhodnutia predstavuje dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho.

12. Podstaty a zmyslu stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015, R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ sa zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

13. V súvislosti s požiadavkami kladenými na odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť sa dovolací súd nestotožnil s argumentáciou dovolateľa z nasledovných dôvodov.

13.1. Odvolací súd v bode 34 odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že zo zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným nepochybne vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy (70,01 %), ako v jeho akceptácii (68,77 %), a tiež predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu je 64,19 % v návrhu na uzavretie zmluvy a 60,19 % v akceptácii návrhu - článok 6 zmluvy. Odvolací súd súhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že zmluva vzniká v zmysle § 43 abc a § 44 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) na základe zhodného prejavu vôle zúčastnených osôb. V danom prípade dojednanie o RPMN nebolo možné považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže chýbala bezvýhradná akceptácia návrhu. K zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo. Odvolací súd ďalej v bode 35 odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že v dôsledku rozporu prejavu vôle žalovaného uzavrieť zmluvu o revolvingovom úvere s § 37 OZ, t. j. v dôsledku neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu, išlo podľa § 39 OZ o absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

13.2. Odvolací súd v bode 36 odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že zákonné predpoklady v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov na priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyňi boli splnené. Uvedený zákon priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv, ako to v danom prípade bolo. Sumu 500 eur považoval odvolací súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľky.

14. Preskúmaním veci dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti odôvodnenia dôvodov vedúcich k určeniu neplatnosti Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 02.02.2011 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným a v časti odôvodnenia dôvodov vedúcich k priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur zodpovedá kritériám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Dovolací súd ďalej považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie a ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak, podľa § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil

odvolací súd.

15. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd dovolanie v zmysle § 420 písm. f) CSP pre jeho procesnú neprípustnosť odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

16. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom tvrdenou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, vec prejednávajúci senát pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu;
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci je dovolateľ povinný výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, resp. špecifikovať rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v odvolacím súdom riešenej právnej otázke. Ak takáto konkretizácia uplatneného dovolacieho súdu chýba, dovolací súd nemôže uskutočniť meritorný dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené a založiť svoje rozhodnutie na domnienke o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli a v tejto súvislosti vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky.

20. Po preskúmaní dovolania dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie nezodpovedá vyššie uvedeným kritériám, ktoré zakladajú prípustnosť dovolania v zmysle § 432 v spojení s § 421 CSP. Dovolateľ síce formálne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, z obsahu textu však okrem nesúhlasu s právnym posúdením veci nevyplyva právna otázka, pri ktorej riešení by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá mala byť dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Na podporu svojho dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci dovolateľ uviedol uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6 Co 205/2011, na základe ktorého Okresný súd Martin, sp. zn. 11 C 52/2010 žalobu, kde na strane žalovaného tiež vystupoval žalovaný, postavenú na tých istých tvrdeniach týkajúcich sa návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, zamietol v celom rozsahu. Odkaz na príslušnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu však absentuje. Dovolanie odôvodnené iba polemikou dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovaním správnosti jeho rozhodnutia alebo kritikou toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie nezakladá.

21. Dovolací súd navyše dodáva, že odôvodniť prípustnosť dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení v zmysle § 421 ods. 1 písmenom a) a súčasne písmenom c) CSP sa obsahovo navzájom vylučuje.

22. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd dovolanie pre jeho procesnú neprípustnosť odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

23. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni nárok na ich náhradu nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

24. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.